

Norge er i 2013 for første gang med i Tax Justice Networks Hemmeligholdsindeks. Resultatene for 2013 viser at Norge ikke er en økonomi med utpreget hemmelighet, men at vi fortsatt har en vei å gå, for eksempel sammenliknet med våre skandinaviske naboer.

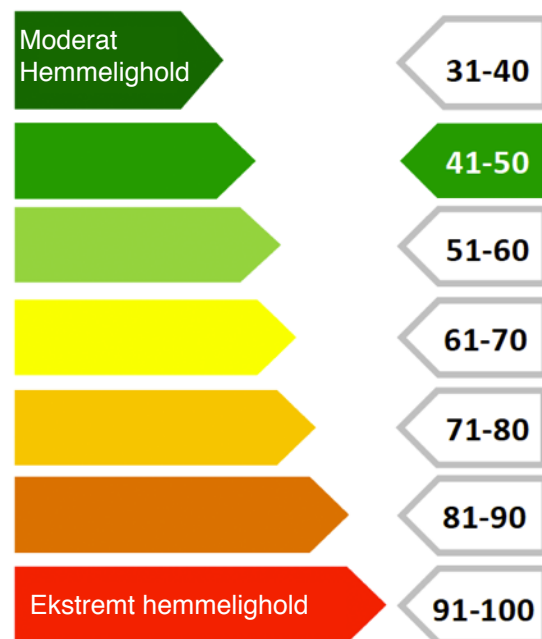
Hvorfor er Norge nå med på TJNs Hemmeligholdsindeks?

Norge er i 2013 for første gang med på Tax Justice Networks Hemmeligholdsindeks. Indeksen rangerer land som på ulike tidligere oversikter og lister har vært klassifisert som hemmeligholdsjurisdiksjoner eller skatteparadis etter deres «hemmeligholdsrating». I tillegg er de 30 landene som står for størst andel av verdens finansaktivitet også rangert på listen. Dette er 10 land flere enn i 2011-utgaven av hemmeligholdsindeksen. Norge er med i denne utvidede gruppen av 30 land og dette er årsaken til at Norge nå deltar på listen.

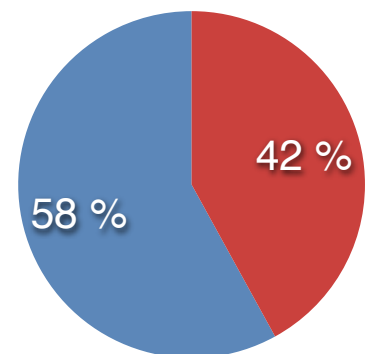
Hvordan beregnes TJNs Hemmeligholdsindeks?

Tax Justice Network beregner hemmeligholdsratingen basert på 15 indikatorer på hemmelighet, blant annet innen finansregulering, offentlig tilgang til informasjon om eierskap, informasjonsutveksling, sekretessregelverk, deltakelse i internasjonale åpenhetsinitiativer mv. Verdiene på indikatorene gir en samlet score på en skala fra 0-100 hvor 100 er totalt hemmelighet og 0 er total åpenhet. Denne scoren vektet så med et mål på hvor stor andel av verdens finansaktivitet som finner sted i dette landet. Dermed vil et land med stor finanssektor og hemmelighet komme høyere opp på listen enn et land med tilsvarende hemmelighet men en mindre finanssektor.

Hvordan plasserer Norge seg på Hemmeligholdsindeksen?

Norge får en score på 42 på hemmeligholdsratingen. Dennes scoren vektet med den norske finansielle tjenestesektorens andel av den globale økonomien på dette området, som tilsvarer under én prosent. Samlet gir dette Norge en 50. plass på indeksen, som toppes av Sveits og Luxembourg.

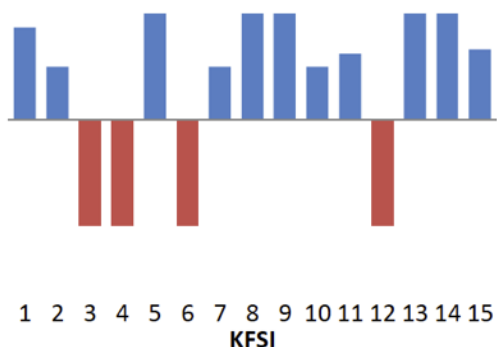

● Hemmelighet ● Åpenhet

Hvilke områder er Norge lite åpne på, ifølge indeksen?

Norge scorer dårlig på fire indikatorer (KFSI-er). To av de handler om registrering av eierskap (KFSI 3 og 4). Ett handler om land-for-land rapportering (KFSI 6), og ett handler om automatisk utveksling av skatterelevant informasjon mellom land (KFSI 12).

I tillegg er det flere av indikatorene hvor Norge har en middels god score, men som har forbedringspotensiale.

Eierskap

På registrering av eierskap er det flere utfordringer. For det første føres det ikke fra norske myndigheter tilstrekkelig detaljerte registre over de egentlige eierne bak foretak, og for det andre er slik informasjon dermed heller ikke offentlig tilgjengelig. Dette gjør at det er lettere å kamouflere eierskap, noe som kan bidra til gjøre skatteunndragelse, korrupsjon og liknende lettere å gjennomføre¹.

Land-for-land rapportering

Norske myndigheter pålegger ikke foretak i Norge som har økonomisk aktivitet i andre land å rapportere om deres økonomiske aktivitet og skattebetalinger på en land-for-land basis. En slik rapportering er svært viktig, særlig for å hindre skatteunndragelser fra utviklingsland.²

Automatisk informasjonsutveksling

Norge deltar idag ikke i omfattende internasjonale samarbeid for å automatisk utveksle skatterelevant informasjon mellom myndigheter, som for eksempel EUs Sparedirektiv, som er mulig for land utenfor EU å delta i.³ Dette er et avgjørende verktøy for å få bukt med skatteunndragelse over landegrensene.

Hvordan sammenlikner vi oss med våre naboland?

Norges naboland, Sverige og Danmark, havner på henholdsvis 71. og 66. plass med en hemmeligholdsrating på 32 og 33. TJN anslår altså Norge for å være dårligst i klassen, sammenliknet med våre skandinaviske naboer.

Det er fire områder hvor Norge får en lavere score enn Sverige og Danmark, dette gjelder indikator 6,7,12 og 15. Indikator 6 og 12 er allerede omtalt, her deltar Sverige og Danmark i initiativer igangsatt av EU gjennom Sparedirektivet (KFSI 12) og ulike land-for-land-rapporteringskrav i EUs regnskaps-, åpenhets- og kapitalkravsdirektiv (KFSI 6).

Sverige og Danmark krever også at banker og finansinstitusjoner rapporterer til skattemyndigheter alle utbetalinger på utbytte til utlendinger, noe Norge ikke gjør (7) og får bedre score i sitt anti-hvitvaskingsarbeid (15).

Hva kan Norge gjøre for å få en bedre rating på Hemmeligholdsindeksen?

To tiltak Norge kan iverksette for å sikre større åpenhet som er verdt å fremheve:

Land-for-land rapportering

Norge bør innføre en utvidet land-for-land rapportering. Dette har hatt en politisk prosess på for utvinningsselskaper. Forslaget som kom med statsbudsjettet for 2013 lar i praksis selskapene slippe å rapportere på sine aktiviteter i skatteparadis. Det er dermed et utilstrekkelig forslag, dersom hensikten er å føre til bedre åpenhet og motvirke skatteunndragelser fra utviklingsland.

EUs Sparedirektiv

Norge bør delta i EUs samarbeid om automatisk utveksling av skatterelevant informasjon gjennom å tilslutte seg EUs Sparedirektiv.

¹ Se Tax Justice Networks bok «Skjult», eller vår kommende rapport om temaet.

² Se vår samleside om land-for-land her: <http://taxjustice.no/ressurser/faktaark-og-rapport-land-for-land-rapportering>

³ Se vår samleside automatisk informasjonsutveksling her: <http://taxjustice.no/ressurser/faktaark-automatisk-informasjonsutveksling-og-eus-sparedirektiv>